

ОДАМ ПАПИЛЛОМАВИРУСИ ИНФЕКЦИЯСИ ОҒИЗ БЎШЛИҒИ ШИЛЛИҚ ҚАВАТИ ПАТОЛОГИЯЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ОМИЛИ СИФАТИДА

Муаллиф: Хамраева Нилуфар Хамзаевна
PhD тадқиқотчиси

Аннотация. Ушбу тезис одам папилломавируси (ОПВ) инфекциясининг оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларини ривожлантирувчи асосий этиологик омил сифатидаги аҳамиятини ўрганишга бағишланган. ОПВ билан боғлиқ патологик жараёнлар, уларнинг клиник аҳамияти ҳамда эрта ташхислаш масалалари таҳлил қилинган.

Одам папилломавируси инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг шаклланишида муҳим роль ўйнайди. ОПВ эпителий хужайраларига юқори тропизмга эга бўлиб, уларнинг пролиферацияси ва дифференциация жараёнларини бузади. Бу эса папилломатоз ўсишлар, гиперкератоз, гиперплазия ва яллиғланишли ўзгаришларнинг ривожланишига олиб келади. Ушбу патологик ҳолатлар клиник жиҳатдан оғриқ, ноқулайлик ва функционал бузилишлар билан намоён бўлади. Тадқиқотда ПЦР усули орқали ОПВ инфекцияси тасдиқланган беморлар стоматологик клиник кўриқдан ўтказилди. Клиник таҳлил жараёнида шиллиқ қаватдаги патологик элементларнинг локализацияси ва клиник кечиши баҳоланди. Натижалар ОПВ инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг ривожланишида муҳим омил эканлигини тасдиқлади.

Одам папилломавируси инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг шаклланишида муҳим роль ўйнайди. ОПВ эпителий хужайраларига юқори тропизмга эга бўлиб, уларнинг пролиферацияси ва дифференциация жараёнларини бузади. Бу эса папилломатоз ўсишлар, гиперкератоз, гиперплазия ва яллиғланишли ўзгаришларнинг ривожланишига олиб келади. Ушбу патологик ҳолатлар клиник жиҳатдан оғриқ, ноқулайлик ва функционал бузилишлар билан намоён бўлади. Тадқиқотда ПЦР усули орқали ОПВ инфекцияси тасдиқланган беморлар стоматологик клиник кўриқдан ўтказилди. Клиник таҳлил жараёнида шиллиқ қаватдаги патологик элементларнинг локализацияси ва клиник кечиши баҳоланди. Натижалар ОПВ

инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг ривожланишида муҳим омил эканлигини тасдиқлади.

Одам папилломавируси инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг шаклланишида муҳим роль ўйнайди. ОПВ эпителий хужайраларига юқори тропизмга эга бўлиб, уларнинг пролиферацияси ва дифференциация жараёнларини бузади. Бу эса папилломатоз ўсишлар, гиперкератоз, гиперплазия ва яллиғланишли ўзгаришларнинг ривожланишига олиб келади. Ушбу патологик ҳолатлар клиник жиҳатдан оғрик, ноқулайлик ва функционал бузилишлар билан намоён бўлади. Тадқиқотда ПЦР усули орқали ОПВ инфекцияси тасдиқланган беморлар стоматологик клиник кўрикдан ўтказилди. Клиник таҳлил жараёнида шиллиқ қаватдаги патологик элементларнинг локализацияси ва клиник кечиши баҳоланди. Натижалар ОПВ инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг ривожланишида муҳим омил эканлигини тасдиқлади.

Хулоса. Одам папилломавируси инфекцияси оғиз бўшлиғи шиллиқ қавати патологияларининг ривожланишида муҳим этиологик омил ҳисобланади. Ушбу ҳолатларни эрта ташхислаш ва самарали даволаш стоматологик амалиётда муҳим аҳамият касб этади.

HUMAN PAPILLOMAVIRUS INFECTION AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF ORAL MUCOSAL PATHOLOGIES

Abstract. This thesis analyzes the role of human papillomavirus (HPV) infection as a key etiological factor in the development of oral mucosal pathologies. The pathogenic mechanisms, clinical relevance and diagnostic importance of HPV-associated oral lesions are discussed.

Human papillomavirus infection plays a significant role in the development of oral mucosal pathologies. HPV has a strong affinity for epithelial cells and disrupts normal processes of cell proliferation and differentiation. As a result, papillomatous growths, hyperkeratosis, epithelial hyperplasia and inflammatory changes may occur in the oral cavity. These pathological conditions are often accompanied by pain, discomfort and functional impairment. In this study, patients with PCR-confirmed HPV infection underwent comprehensive clinical dental examination. The localization and clinical course of oral mucosal lesions were evaluated. The findings confirm that HPV infection is a major factor in the development of oral mucosal pathologies.

Human papillomavirus infection plays a significant role in the development of oral mucosal pathologies. HPV has a strong affinity for epithelial cells and disrupts normal

processes of cell proliferation and differentiation. As a result, papillomatous growths, hyperkeratosis, epithelial hyperplasia and inflammatory changes may occur in the oral cavity. These pathological conditions are often accompanied by pain, discomfort and functional impairment. In this study, patients with PCR-confirmed HPV infection underwent comprehensive clinical dental examination. The localization and clinical course of oral mucosal lesions were evaluated. The findings confirm that HPV infection is a major factor in the development of oral mucosal pathologies.

Human papillomavirus infection plays a significant role in the development of oral mucosal pathologies. HPV has a strong affinity for epithelial cells and disrupts normal processes of cell proliferation and differentiation. As a result, papillomatous growths, hyperkeratosis, epithelial hyperplasia and inflammatory changes may occur in the oral cavity. These pathological conditions are often accompanied by pain, discomfort and functional impairment. In this study, patients with PCR-confirmed HPV infection underwent comprehensive clinical dental examination. The localization and clinical course of oral mucosal lesions were evaluated. The findings confirm that HPV infection is a major factor in the development of oral mucosal pathologies.

Conclusion. Human papillomavirus infection is an important etiological factor in the development of oral mucosal pathologies. Early diagnosis and appropriate management are essential for preventing disease progression and complications.

Фойдаланилган адабиётлар / References:

1. Zur Hausen H. Papillomaviruses and cancer. Nature Reviews Cancer, 2002.
2. Syrjänen S. Oral manifestations of HPV infection. European Journal of Oral Sciences, 2018.
3. Neville B.W. Oral and Maxillofacial Pathology. Elsevier, 2016.
4. World Health Organization. Human papillomavirus (HPV). 2023.
5. Abdullaeva M.M., Saifutdinov R.I. Etiological role of HPV in oral mucosal diseases. Dentistry Journal, 2020.